

Overzicht van de acties en betrokken partners (trekkers aangegeven in vet).

Nr.	Actie	Betrokken partners
1	Geïntegreerde inventarisatie- en waarderingsmethodologie: het <u>agentschap Onroerend Erfgoed</u> werkt samen met de partners een geïntegreerde inventarisatie- en waarderingsmethodologie uit	OE, ANB, INBO, Dep L&V, VLM, RLHV, NBS, Provincie Limburg (m.i.v. PCCE en PNC), Natuurpunt vzw, Boerenbond, Alken, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Gingelom, Heers, Herk-de-Stad, Hoeselt, Kortesseem, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Voeren, Wellen, IOED's Haspengouw West en Oost
2	Inventarisatie natuurboomgaarden: het <u>Provinciaal Natuurcentrum</u> voert via LIKONA een inventarisatie van bijzondere soorten uit in 8 hoogstamboomgaarden	PNC
3	Onderzoek hoogstamboomgaarden identificeren en opvolgen via Artificial Intelligence: het <u>INBO</u> onderzoekt hoe hoogstamboomgaarden snel op te sporen en op te volgen met behulp van innovatieve digitale beeldherkenningstechnieken	INBO
4	Nulmeting boomgaardenareaal: de <u>Nationale Boomgaardenstichting</u> voert een nulmeting van het boomgaardenareaal per gemeente uit met als doel effecten van de maatregelen te kunnen meten	NBS
5	Hoogstamboomgaarden inventariseren: nadat de handleiding inventariseren en waarden van hoogstamboomgaarden beschikbaar is (zie actie 1), gaan <u>lokale partners</u> aan de slag met het inventariseren van de hoogstamboomgaarden	Kortesseem, IOED Oost, IOED Haspengouw west
6	Geïntegreerd afwegingskader vergunningenbeleid: het <u>agentschap Onroerend Erfgoed</u> werkt samen met de partners een sector- en beleidsdomeinoverschrijdend (Vlaams) afwegingskader uit voor het verlenen van vergunningen voor het kappen van hoogstamboomgaarden	OE, ANB, INBO, Dep L&V, VLM, Dep omgeving, RLHV, NBS, Provincie Limburg (m.i.v. PCCE en PNC), Natuurpunt vzw, Boerenbond, Alken, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Gingelom, Heers, Herk-de-Stad, Hoeselt, Kortesseem, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Voeren, Wellen, IOED's Haspengouw West en Oost
7	Compensatie bij omgevingsvergunningen: de <u>gemeenten</u> leggen een compensatie op (bv. heraanplant) bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het kappen van hoogstamboomgaarden; gekoppeld aan financiële waarborgregeling in Sint-Truiden, Gingelom en Borgloon	Alken, Bilzen, Borgloon, Herk-de-Stad, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Wellen
8	Controle op behoud en heraanplant de <u>gemeenten Diepenbeek, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst en Sint-Truiden</u> voeren controles uit op behoud en heraanplant bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het kappen van hoogstamboomgaarden	Diepenbeek, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden
9	Stedenbouwkundige verordening beplantingen: de <u>gemeente Wellen</u> vraagt een kapvergunning voor alle loofbomen met stamomtrek > 30 cm	Wellen
10	Sensibiliseringsfilmpjes hoogstamboomgaarden: het agentschap Onroerend Erfgoed maakt 4 korte filmpjes, één voor elk seizoen, die de verschillende aspecten van hoogstamboomgaarden belichten	OE
11	Publiekswerking: <u>lokale partners</u> zetten actief in op publiekswerking en educatie in hoogstamboomgaarden (bv. Bilzen de boom in, fruitdoedagen Sint-Truiden, dag van de kers,...)	RLHV, NBS, Bilzen, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Wellen

Nr.	Actie	Betrokken partners
12	Communicatie over belang van hoogstamboomgaarden: <u>de Haspengouwse gemeenten, de Provincie Limburg, de Nationale Boomgaardenstichting en het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren</u> communiceren regelmatig over het belang van hoogstamboomgaarden via hun eigen communicatiekanalen	OE, RLHV, NBS, Provincie Limburg, Alken, Borgloon, Diepenbeek, Gingelom, Heers, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Tongeren
13	RUP's voor hoogstamboomgaarden: <u>Sint-Truiden en Wellen</u> bakenden 'hoogstamboomgaardenkernen' af binnen een gemeentelijk RUP natuurwaarden.	Sint-Truiden, Wellen
14	Aanplantsubsidie: <u>16 Haspengouwse gemeenten</u> stimuleren de aanplant van nieuwe hoogstamboomgaarden door middel van een aanplantsubsidie.	Alken, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Gingelom, Heers, Hoeselt, Herk-de-Stad, Kortessem, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Tongeren, Riemst, Wellen, Voeren
15	Hoogstamboomgaardentoets bij ruimtelijke planning en inrichting: <u>9 gemeenten, PNC en VLM</u> gaan na hoe bestaande en/of nieuwe hoogstamboomgaarden een plaats kunnen krijgen binnen nieuwe eigen ruimtelijke ontwikkelingen zoals ruimtelijke uitvoeringsplannen en inrichtingsplannen.	VLM, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, PNC
16	Aankoopbeleid hoogstamboomgaarden: <u>Hoeselt, Riemst en de Provincie Limburg</u> voeren een aankoopbeleid om (potentieel) waardevolle hoogstamboomgaarden in te schakelen als natuurverbinding	Hoeselt, Riemst, Provincie Limburg
17	Nieuwe hoogstamboomgaarden aanleggen met maatschappelijke functies: <u>7 gemeenten</u> leggen nieuwe hoogstamboomgaarden aan op eigen geschikte gronden, vaak met als doel om nieuwe maatschappelijke functies op te nemen	Bilzen, Borgloon, Herk-de-Stad, Hoeselt, Nieuwerkerken, Tongeren, Riemst
18	Aanplantsubsidie boslandbouwsystemen: Het departement Landbouw & Visserij stimuleert landbouwers om boslandbouwsystemen, zoals hoogstamboomgaarden, aan te leggen door middel van een aanplantsubsidie	Dep L&V
20	Aankoop en verdeling van kersenvliegfallen: <u>de gemeenten Hoeselt en Borgloon</u> kopen kersenvliegfallen en verdelen deze onder particuliere eigenaars van kersenvliegen	Borgloon, Hoeselt
21	Goedgeplukt platform: Het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren brengt eigenaars van hoogstamboomgaarden in contact met particulieren die op zoek zijn naar lokaal fruit	RLHV
22	Sapmobiel: de <u>Nationale Boomgaardenstichting</u> zet samen met de <u>gemeenten</u> een mobiele installatie in waar eigenaars hun geogste fruit tegen een kleine vergoeding tot sap kunnen laten persen	NBS, Diepenbeek, Bilzen
23	Produceren van gemeentelijk hoogstamsap: <u>Alken, Bilzen, Diepenbeek en Nieuwerkerken</u> produceren hun eigen appelsap van gemeentelijk hoogstamfruit	Alken, Bilzen, Diepenbeek, Nieuwerkerken
24	Serveren van hoogstamproducten op eigen activiteiten: <u>5 gemeenten</u> serveren lokaal geproduceerd appelsap op de eigen activiteiten	Diepenbeek, Nieuwerkerken, Riemst, Tongeren, Wellen

Nr.	Actie	Betrokken partners
25	Kwaliteitsbewaking landschapswandelingen: Sint-Truiden bewaakt de kwaliteit van de landschapswandelingen op haar grondgebied en optimaliseert dit aanbod	Sint-Truiden
26	Eigen hoogstamboomgaarden (laten) herstellen en beheren: ANB, gemeenten, de provincie Limburg, Natuurpunt en de Nationale Boomgaardenstichting zijn zelf eigenaar en/of beheerder en stellen het goede voorbeeld door hun eigen hoogstamboomgaarden te (laten) herstellen en beheren	ANB, NBS, Provincie Limburg, Natuurpunt, Alken, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Heers, Herk-de-Stad, Hoeselt, Kortesseem, Sint-Truiden, Tongeren
27	Beheerplan of beheervisie voor eigen hoogstamboomgaarden opmaken: gemeenten stellen beheerplannen op voor hun eigen hoogstamboomgaarden en/of volgen deze op	Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren
28	Geïntegreerd afwegingskader beheermaatregelen: het agentschap Onroerend Erfgoed werkt samen met de partners een geïntegreerd afwegingskader voor beheermaatregelen uit	OE, ANB, INBO, Dep L&V, VLM, RLHV, NBS, Provincie Limburg (m.i.v. PCCE en PNC), Natuurpunt vzw, Boerenbond, Alken, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Gingelom, Heers, Herk-de-Stad, Hoeselt, Kortesseem, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Voeren, Wellen, IOED's Haspengouw West en Oost
29	Adviesverlening: het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren en de Nationale Boomgaardenstichting geven binnen lopende projecten advies aan eigenaars met betrekking tot hoogstamboomgaardenaanleg en beheer	RLHV, NBS
30	Organiseren van snoei- en onderhoudsopleidingen: het RLHV organiseert jaarlijks ism de Nationale Boomgaardenstichting soms i.s.m de gemeenten opleidingen voor particulieren met betrekking tot het snoeien en onderhouden van hoogstamboomgaarden	RLHV, NBS, Hoeselt, Nieuwerkerken, Tongeren
31	Beheerplan CHL Kuttekoven en Abdij van Kolen + Voeren opmaken: het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren maakt met steun van het agentschap Onroerend Erfgoed onroerenderfgoedbeheerplannen op voor de beschermde cultuurhistorische landschappen 'Kuttekoven' en 'Abdij van Kolen' (i.s.m. Borgloon) en 'Gulpdal en omgeving' en 'Voervallei en Altenbroek en omgeving (i.s.m.. Voeren)	OE, Borgloon, Voeren, RLHV
32	Opmaken beheerplannen voor individuele boomgaarden: de Nationale Boomgaardenstichting maakt beheerplannen op maat op voor individuele hoogstamboomgaarden	NBS
33	Geïntegreerde beheersovereenkomsten in Gulpdal: de VLM werkt samen met ANB en het OE geïntegreerde beheersovereenkomsten en dienstenvergoedingen voor hoogstamboomgaarden uit in het Gulpdal (Voeren)	VLM, ANB, OE, Dep LV, RLHV, Provincie Limburg, Voeren
34	Gemeentelijke onderhoudssubsidies voor hoogstamboomgaarden: 12 gemeenten geven een financiële ondersteuning aan eigenaars voor het (laten) uitvoeren van regulier en/of achterstallig onderhoud van hun hoogstamboomgaarden	Alken, Bilzen, Borgloon, Diepenbeek, Heers, Hoeselt, Kortesseem, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Wellen

Nr.	Actie	Betrokken partners
35	Samenwerkingsovereenkomsten voor advies, herstel en beheer van het hoogstamboomgaardenlandschap: gemeenten sluiten samenwerkingsovereenkomsten af met de <u>Nationale Boomgaardenstichting</u> of het <u>Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren</u> om actief aan boomgaardenherstel en -onderhoud te doen op hun grondgebied	RLHV, NBS, Heers, Tongeren, Voeren, Wellen
36	Onderzoek naar het inzetten van premie cultuurhistorische landschapszorg: Het agentschap Onroerend Erfgoed onderzoekt hoe de 'premie voor maatregelen ten behoeve van de algemene landschapszorg, opgenomen in een goedgekeurd actieprogramma onroerend erfgoed' kan geactiveerd worden.	OE
37	Provinciale onderhoudssubsidie klein erfgoed en ondersteuningsovereenkomst soortenbeheer: het <u>Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed</u> geeft een onderhoudssubsidie voor niet beschermd klein historisch erfgoed zoals poorten van hoogstamboomgaarden. Het <u>Provinciaal Natuurcentrum</u> sluit ondersteuningsovereenkomsten af met eigenaars voor het beheer ten gunste van bijzondere soorten.	PCCE, PNC
38	Inpassing hoogstamboomgaarden rond landbouwbedrijven: de <u>Provincie Limburg</u> past bij de opmaak van landschapsintegratieplannen huisboomgaarden in binnen de bedrijfsomgeving van land- en tuinbouwbedrijven.	Provincie Limburg, LiSRO, Werkers
39	Oprichten hoogstamboomgaardenloket: Het <u>Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren</u> richt in samenwerking met de <u>Nationale Boomgaardenstichting</u> en met steun van het agentschap <u>Onroerend Erfgoed</u> een boomgaardenloket op.	OE, ANB, Dep L&V, VLM, RLHV, NBS, Provincie Limburg, Haspengouwse gemeenten
40	Projectsubsidies Provinciaal Centrum Cultureel Erfgoed: Het <u>Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed</u> voorziet projectsubsidies die voor hoogstamboomgaarden van toepassing zijn zoals 'Jong redt Oud' en 'projecten onroerend erfgoed' voor erfgoedstudies en publieksontsluiting.	PCCE
41	Beheer veteranenfruitbomen: het <u>Provinciaal Natuurcentrum</u> beheert in samenwerking met <u>Treehive</u> veteranenfruitbomen in Voeren en Wellen.	PNC, Treehive
42	Aanpak ziekteverspreiding: <u>Sint-Truiden</u> en Tongeren pakken de verspreiding van het Little Cherry Virus en/of bacterievuur aan via hun GAS-reglement. Sint-Truiden biedt aan eigenaars die met de ziekte geconfronteerd worden een volledige ondersteuning voor het herstel van de boomgaard, via een samenwerking met het RLHV	Sint-Truiden, Tongeren, RLHV
43	Meldpunt bacterievuur: de <u>Provincie Limburg</u> heeft een meldpunt voor bacterievuur, waarbij eigenaars volledig ondersteund worden bij zowel de bestrijding van de ziekte als het herstel van de haag	Provincie Limburg

Nr.	Actie	Betrokken partners
44	Projecten met aandacht voor hoogstamboomgaarden: Het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren zoekt naar opportuniteiten om gebiedsgerichte landschapsbeheerprojecten met aandacht voor hoogstamboomgaarden op te zetten en uit te voeren.	Dep L&V, Dep Omgeving, Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren , NBS, Alken, Bilzen, Diepenbeek, Gingelom, Heers, Herk-de-Stad, Hoeselt, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Voeren, Wellen
45	Werking agroforestry: het Consortium Agroforestry Vlaanderen zet naast onderzoek in op begeleiding, advisering en vorming rond agroforestry (m.i.v. aanplant hoogstamboomgaarden) en bundelt alle kennis en informatie op het online kennisloket www.agroforestry.vlaanderen.be	ILVO , Bodemkundige Dienst van België, Inagro, Boerenatuur Vlaanderen, Bos+, Wervel, Universiteit Gent
46	PDPO-project Haspengouwse fruitweides: Het RLHV coördineert een project dat focust op het herstel van boomgaarden bij landbouwers en het bekendmaken en faciliteren van fruitpluk en – verwerking.	Dep L&V, VLM, Provincie Limburg, Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren , NBS, FERM, Alken, Borgloon, Bilzen, Diepenbeek, Gingelom, Heers, Herk-de-Stad, Hoeselt, Kortesseem, Nieuwerkerken, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren, Voeren, Wellen
47	Soortenbeschermingsprogramma Vliegend Hert: ANB voert het soortenbeschermingsprogramma voor het Vliegend Hert uit (2020-2025)	ANB , Voeren